

Posudek diplomové práce

Název práce: Pojetí vztahu učitele a žáka v České republice od začátku 20. století po současnost
Autorka: Eliška Škodová
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman

Posuzovaná diplomová práce je zajímavým příspěvkem k otázkám dějin pedagogiky a filozofie výchovy. Pojetí rolí (vztah) pedagoga a vychovávaného, resp. učitele a žáka, je jednou z významných determinant utvářejících každý výchovně-vzdělávací proces. Proto je zajímavé i užitečné a poučné sledovat, jak se historicky pojetí tohoto vztahu proměňuje, jakými vlivy je utvářeno a jak se do výchovy a vzdělávání ve svých důsledcích promítá. Nicméně se jedná o téma velmi komplexní a poměrně náročné.

Práce je standardní svým rozsahem i formálním zpracováním (zbytečné je snad jen číslování úvodních stran). Čerpá z celkem 39 vhodně zvolených zdrojů. Jazyková stránka místy trpí chybami, které však text výrazněji nenarušují.

V úvodu práce si diplomandka stanovuje tyto hlavní cíle: „... vytvořit ucelený přehled vlivů působících na pojetí vztahu pedagoga a žáka, z hlediska historických souvislostí vývoje ve 20. století a v současnosti. Dále (...) odpovědět na otázky: K jakým změnám dochází v pohledu na postavení žáka a učitele ve třídě v posledních 100 letech? Čím jsou tyto změny způsobeny? Jak jsou tyto změny vnímány společností? Jaký bude další předpokládaný vývoj vztahu učitele a žáka?“ Práce je členěna do čtyř kapitol, které průřezově mapují vývoj zkoumaného problému, a to od počátku dvacátého století přes reformní úsilí třicátých let, dále období, kdy filozofie výchovy byla dominována totalitními koncepcemi národního socialismu a komunismu, až po současnost do jisté míry zúročující a reflektující všechny vlivy, které se ve dvacátém století objevily. Těžištěm práce je geografický prostor České republiky, nicméně tam, kde je to třeba, autorka zabíhá i do souvislostí mezinárodních.

Jako vedoucí práce kladně hodnotím zejména:

- skutečnost, že zaujetí pro práci diplomandce nebrání v kritickém nadhledu a vede spíše k hlubšímu studiu a promyšlení zvoleného tématu;
- to, že autorka dokázala zúročit zaujetí pro téma v návaznosti na bakalářskou práci: autorka je dobře seznámena zejm. s českým pedagogickým myšlením předválečným;
- utříděnost a logickou návaznost prezentovaných myšlenek, schopnost jejich samostatné formulace, propojování jednotlivých „střípků“ rozestých napříč řadou nejrůznějších publikací; a v neposlední řadě
- poctivost diplomandky při zpracování práce a odpovědný přístup ke konzultacím.

Slabiny práce vidím v tom, že některé pasáže jsou až příliš popisné, autorka se mohla častěji pustit do samostatných úvah (např. zhodnocení aktuálních trendů apod.), místy byla až příliš „v zajetí“ literatury, z níž čerpala.

Domnívám se, že předložená diplomová práce splňuje stanovené požadavky, proto ji **doporučuji k obhajobě**. Práci hodnotím jako zdařilou a v závislosti na průběhu obhajoby ji navrhuji hodnotit stupněm „výborně“ až „velmi dobře“.

V Českých Budějovicích, 15. května 2011.

PaedDr. Petr Bauman
vedoucí diplomové práce
katedra pedagogiky, TF JU